

કોલમ્બસના વૃતાંત

માંહેલા

કઠણ શબ્દોના અરથ.

Anglo-Persian Press.

BOMBAY

1893.

કીંમત ૪ આના.

પીરોજશા દીનશા મુકાદમ, કોટઃ બજારગેટ.

ડામી સોરાબની કંપની, કાલબાદેવી, નં૦ ૩

પુસ્તક વેચનારા તથા પ્રગટ કરનારાઓની દુકાણોમાંથી મળશે.

કોલમ્બસનો વૃતાંત

જન્મ તથા કેળવણી.

કીર્તિ, વખાણ, fame.

મોહપામીને, લલચાઇને, being allured.

જેનવા, Genoa, a city in Switzerland.

પ્રજાસત્તાક રાજ્ય, પ્રજાથીચાલતું રાજ્ય, republic.

જન્મભુમિ, જન્મ પામવાની જગા, birth place.

જન્મકાળ, જન્મ પામવાનો વખત, time of birth.

પરંતુ, પણ, but.

સંકટ, આફત, misfortunes.

વડીલો, બાપદાદાઓ, ancestors.

ગુજરાન, પોષણ, subsistence.

વિશેષ કરીને, મુખ્ય કરીને, chiefly.

યોગ્યતા, લાયકપણું, fitness.

ચિન્હ, નિશાની, mark.

ભાસેછે, દેખાયછે, seems.

વલણ, શોખ, ઇચ્છા, ભાવ, propensity.

અટકાવ ન કરતાં, instead of thwarting.

પુષ્ટી આપી, ટેકો આપ્યો, streugthened.

ઊતેજન આપ્યું, ઉસકેર્યું, encouraged.

શાસ્ત્ર, વિદ્યા, science.

ભુમિતી, ક્ષેત્રમીતી, ભુમાપન, geometry.
ભુસૃષ્ટિ વીદયા, પૃથ્વિની રચનાનું વર્ણન, cosmography.
જ્યોતીષ શાસ્ત્ર, ખગોળ વીદયા, નક્ષત્ર વીદયા, astronomy.
ચીત્ર વિદયા, ચીત્ર કાહાડવાનો હુન્નર, art of drawing.
શિક્ષા લીધી, કેળવણી લીધી, got instruction.
પોતાની ઘણી પ્રીતિ એવું, his favourite object.
નોકા શાસ્ત્ર, વાહાણ ચલાવવાની વિદયા, navigation.
અધ્યાયન, અભ્યાસ, માવરો, study.
શ્રમ, મેહેનત, pains.
ભાવ, દિલ, પ્રિતિ, પ્યાર, predilection, liking.
પ્રવીણ, માહિતગાર, હુશીયાર, કુશલ, proficient.
જલદીથી પ્રવીણ થયો, advanced with rapid proficiency
સંપાદન કરવું, મેલવવું acquire.

(૨-૩) સફરી કામમાં પેસીને પોરતુગીઝ લોકોની ચાકરી કબુલ કરે છે.

સફરી, દરીઆપરની મુસાફરીનું, belonging to a voyage.
વર્તનક્રમ, જીંદગીમાં બજાવેલાં કામો, career.
પ્રારંભ કીધો, શિરૂઆત કીધી, began.
ચપળ, ચંચળ, active.
પર્યટન, સફર, voyage.

આઇસલાન્ડ, Iceland, an island in the north-west [of Europe.
મત્સ્ય, માછલાં, fish.
પ્રાચીન, અસલી, ancient.
ધ્રુવવૃત્ત, (ભિતર) ધ્રુવનું વર્તુલ, polar circle.
અંશ, ૬૦ મઇલનો અંતર, વર્તુલનો ૩૬૦ મો ભાગ, a degree.
જિજ્ઞાસા, નવું જાણવાની ઇચ્છા, curiosity.
પૂર્ણ થઇ, પારપડી, was satisfied.
દ્રવ્ય, પૈસો, fortune, wealth.
પ્રાપ્તી થઇ, મેળવ્યું, obtained.
પ્રખ્યાત, વખણાયલો, famous.
નાખુદા, વહાણનો વડો અમલદાર, a sea-captain.
માંડેલાં હતાં, had fitted out.
વીનીશીઅન, the Venetians, i.e. the inhabitants of Venice, in the north-east of Italy.
પ્રતીસ્પર્ધિ, હરીફો, rivals.
સમુદ્રમાં લડાઇ કરીને, by cruising.
અનુભવ, માહીતગારી, experience.
નેધર્લાન્ડસ, The Netherlands, (Belgium and Holland, countries in Europe.)
નેમણુક થાય, ઠરાવ્યો, was appointed.
સમય, વખત, time.
બરેવલું, જોડાયલું, grappled.

સમયસુચકતા, સાવધપણું, presence of mind.

હલેસું, મછવો હંકારવાનો લાંબો તથા ચપટો લાકડાનો કકડો, [oar

આશ્રયથી, મદદથી, by the support.

ચપળતા, હુશીયારી, skill.

પરાક્રમ, ભારેકામ, undertakings.

નીમણું કરેલો, મુકરર કરેલો, destined, reserved.

સંરક્ષણ, બચાવ, safety, protection.

પ્રવાસ, મુસાફરી, journey.

લીસબન, Lisbon, the capital of Portugal.

આવી રહયા, આવીને વસ્યા, settled.

પ્રસન્ન, ખુશી, pleased

વીનતી, અરજ, solicitation.

કુશળતા, પ્રવીણતા, skill.

માહીતગારી, અનુભવ, experience.

યોગ્યતા, લાયકાત, merit.

બુદ્ધી, અકલ, talents.

નામાંકીત, પ્રખ્યાત, conspicuous.

સાહસીક, પરાક્રમી, હીંમતવાન, adventurous.

ઇચ્છા હતી, મરજી હતી, હોશ હતી, were animated.

પોર્ટુગીઝ લોકોની ચાકરીમાં રહેવાનું ઘણું મન થતું હતું, the Portuguese service was extremely inviting

લક્ષ, ધ્યાન, attention.

ખુશીથી લક્ષ દઇને સાંભળી, listened with a favourable ear.

કુલવાન, મોટાં ખાનદાનની, of high family.

મહોબત, પ્યાર, love.

સંબંધ, સગાઇ, નાતું alliance.

સમુદ્ર ભ્રમણ, સફર, a sea-faring life.

મનં ફેરી ન જતાં, instead of detaching him from.

સધી, તક, opportunity.

વૃદ્ધી કરવાને, વધારવાને to extend.

અધીકાર, સતા authority.

આશ્રય, મદદ, support, protection.

પોર્તોસાન્તો Porto Santo, a small island in the Atlantic, near Madeira.

મડેરા, *M*adeira, an island in the Atlantic, near [Africa.

---

(૪) મડેરા વગેરે બેટો સાથે વેપાર ચલાવે છે.

વસ્તીથી ભરયા, planted, populated.

પર્યટનવિવરણ, સફરમાં જેજે બીના બને તે બીનાનું વર્ણન, [journals

નકશા, ચિત્રો, charts. વાતો, બનાવો, circumstances.

યત્ન, કોશેશ, attempt.

અવલોકન અભ્યાસ, study.

મનોરંજન થયું, આનંદ થયો soothed.
મુળ, મુખ્ય, chief.
ઉતેજન થયું, ઉલટ મળી inflamed.
વર્ણન બ્યાન description.
અતીશય આતુરતા, irresistable impatience. [Atlantic
કાનેરી, the Canaries, islands in Africa in the
આઝોરેસ, the Azores, islands in the Atlantic.
ગીનીનાં સંસ્થાનો, the settlements in Guinea (in
સ્થળો, જગાઓ, places. Africa)
જળમાર્ગ વ્યવહાર, દરીઆને રસ્તેનો વહીવટ, intercourse
સબબથી, કારણથી, by reason of. [by sea.
નાવીક, વાહાણ ચલાવણાર, ખલાસી, navigator.
સ્તુતી, વખાણ, praise.
સંતોષ, સબુરી, content.
સમુદ્ર ભ્રમણ, જળમાર્ગે સહાસ કર્મ, naval enterprize.
મનસુબો, ઇરાદો, design, intention.
જીજ્ઞાશા, a spirit of curiosity.
ઇર્ષા, અદેખાઇ, emulation.
કાર્ય, કામ, doings.
સીદ્ધ થવું, પારપડવું, to be successful.

(ખ)હિંદુસ્તાનની દોલતનો લોભ ઉત્પન થાયછે.

યોજના, કલ્પના, ધારણા, તદબીર, scheme.

મનોરથ, ઇચ્છા, મનોભેદ. wish, object.
ઘોળાયા કરતી હતી, રમ્યા કરતી હતી, were revolving.
વ્યર્થ, ફોકટ, vain.
જળ મારગે, દરીયાને રસ્તે, by sea. [Africa.)
કેપ ડે વેર્ડ, Cape de Verd, (a cape in the west of
પ્રદક્ષિણા કીધી, આસપાસ ફરી આવ્યા, doubled.
તુચ્છ, હલકા, inconsiderable, insignificant.
રસાલ, ફલવંત, fertile.
મસાલા, વસાના, spices.
મૂલ્યવાન, કિંમતી, valuable. [request
ખપ ઘણા પડતો હતો, ઘણી માંગણી થતી હતી, was in high
હાથમાં રહેવું, એક હાથ જવું, to engross.
દ્રવ્યવાન, માલદાર, wealthy.
મત્સર, અદેખાઇ, envy.
આદી લેઇને, એ વગેરે બીજા, and others
અપેક્ષ્ય, જરૂરજોગા, desirable.
અનિશ્ચિત, અચોકસ, uncertain.
પરિણામ, અંત, સાર, end, consequence.
ભાસત, જણાતે, might have appeared.
વિષુવવૃત, ભૂમધ્ય રેખા, equator.

(૬) હિન્દુસ્થાનમાં જવાને નવો રસ્તો કાપેછે.

રેષા, લીટી. line.

અધિક, વધારે, more.

નિશ્ચય, ખચિતપણું, certainty.

ઘોળાયા કરી, રમયા કીધી, revolved.

ખોશરો, સિધો, direct.

સુચના, ઇસારો, hints, suggestions.

કલ્પના, વિચાર, theory.

અર્વાચીન, હાલના, modern.

નાવિકો, દરિયો ખેડનારા, navigation.

અનુભવ, અજમાસ, experience.

મેળવી જોવું, સરખાવવું, compare.

ઠેઠ, છેક, extreme.

ભરતખંડ, હિંદુસ્તાન, Hindoostan.

મૂલતત્ત્વો, મૂલ વિચારો અથવા સાધનો, principles.

પ્રમાણો સાબેતીઓ proofs.

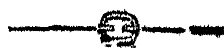
વિલક્ષણ, અજાયબ જેવું, extraordinary.

અસંભાવ્ય, માન્યામાં ન આવે એવું, incredible.

સ્વીકારવું, બાહાલ રાખવું, adopt.

આકૃતિ, આકાર, form, figure.

મહત્વ, કદ, વિસ્તાર, magnitude.

(૭) તેના સિદ્ધાંતનાં મુલતત્વો.

અદ્યાપિ, હજુર, સુધી, upto this time.
નિરૂપયોગી, નકામાં useless.
સિદ્ધાંત, વિચાર, theory.
પ્રદેશ, જગા, regions.
ઉદારપણું, સખીપણું, generosity.
અનુસરતી, મળતી, consistent with.
પૂર્વ મહાદ્વીપ, પુર્વ ગોળાર્ધ, Eastern Hemisphere.
સંભાવ્ય, બની શકે એવું, probable.
મહાદ્વીપ, ગોળાર્ધ, hemisphere.
મહત્વ, કદ, magnitude.
અનુમાન, અટકળ, સાર, conjecture, inference.
અર્વાચીન, હાળના, modern.
નાવિકો, સમુદ્ર ખેડનારા, navigators.
કલ્પના, અટકળ, conjectures.
પુષ્ટિ, ટેકો. confirmation, support.
ઉત્પત્તિ, પેદાસ, production.
ટોલેમી, Ptolemy, king of Egypt.
કેવળ, તદન, quite.

(૮) ગંગાપરના દેશો વિષે પ્રાચીન લોકોનું મત.

સિદ્ધાંતો, કલ્પના નિયમો, theoretical principles.

બેધડકથી, હિંમતથી, boldly

અતિશયોક્તિ કરવી, સહરાવવું to magnify.

મનુષ્યમાત્ર, સઘળાં માણસ, men in general

સ્વભાવ છે, લાયક છે, are prone

વિસ્તીર્ણ, બોહોળાં, extensive.

ક્તીશિઆસ, Ctesias, (a Greek historian and physician who flourished about the end of the fifth century B. C.

સ્થાપવાને, મુકરર કરવાને, to establish.

ઓનિસીક્રિતસ, Onesicritus

પ્લિની, Pliny.

તત્વવેત્તા, ફીલસુફ, philosopher, naturalist.

નિઆર્ખસ, Nearchus.

કાથે Cathay i. e. China.

સીપાંગો, Cipango i. e. Japan.

અલંકારયુક્ત, સારી એબારતવાળું, eloquent.

ઠીકઠાક, બરોબર, accurate.

દલીલો, સાબેતી, તકરાર, proofs, arguments.

મહાપંડિતો, મહાજ્ઞાની, learned persons

સમ્મતિ, અનુમત, consent.

આરિસ્તોતલ્શ, Aristotle, a Greek philosopher.

સ્તંભ, થાંભલા, pillars.

સેનિકા, Seneca, a Roman philosopher.
સ્પષ્ટ, ખુલ્લું, plainly.
પ્લાટો, Plato, a Greek philosopher.
લક્ષણ, ચાલ, character.
વિનય, ગરીબાઇ, નમનતાઇ, modesty.
પ્રતિ, જાત, sort.
સદરહુ, ઉપલી, above mentioned.
તોળીજોવું, વિચાર કરવો, to weigh.
અનુમત લીધું, વિચાર લીધો, consulted.

(૧૦-૧૧) પોતાનું મત ખરૂં માનીને નેનવા સરકારનો આશ્રય માગેછે.

સાલસાઇ, સભ્યતા, candour, civility.
સત્યભાસાત્મક, દેખીતું ખરૂં, plausible.
ભાષણ, વાત, discourse.
સાધન, ઉપાય, means.
ઊત્કંઠા, હોંશ, eagerness.
આવશ્યક, જરૂરનું, necessary.
હેતુ, મતલબ, view.
સ્વપ્નવત, કલ્પિત, visionary.
નામંજુર કીધી, રદ કીધી, rejected.
અવગણના, ધિક્કાર, scornful treatment.

દુર્ઘટતા મુશ્કેલ્યત, difficulty.
તત્પર, તઇયાર, ready.

---

(૧૨) પોરતુગાલના રાજાને અરજી કરે છે.

કપટ, દગો, fraud, deceit.
વર્તણુક ચાલચલન, conduct.
સ્યુટા, Ceuta or Sebata a town and fortress belonging to the Spaniards, at the eastern entrance of the strait of Gibraltar.
મસલહત, સલાહ, consultation.
આશા ભંગ થયા, નિરાશ થયો, was disappointed.
ઉદ્દરવી મત, ઓાઉંગના આકારનો દુશમન, an enemy viz
ખાતરજમા, નિશ્ચયપણું, ખાતરી, certainty prejudice
માન્ય કરવું, કબુલ કરવું, acknowledge.

---

(૧૩) પણ ત્યાં તેને છેતરવાની યુક્તિ થાય છે

મનોવૃત્તિ, મનની ધારણા, sentiments.
નિંદા, ગિબત, slander.
કૃત્ય, કામ, transaction, doings.
ક્રોધ, ગુસ્સો, indignation.
મુરબ્બી, આશરો આપનાર, patron.

સ્વતંત્ર, આપઅખત્યાર, independent.
કાસ્તીલ, Castile, a province in Spain.

(૧૪) સ્પેનના રાજાની સહાયતા માગેછે.

પ્રધાનો, રાજ કારભારી, ministers.
નિષ્કારણ, સબબ વગરના, groundless.
સ્વામી, ધણી, husband.
ભર્તાર, સ્વામી, વર, husband.
યુદ્ધ, લડાઇ, war.
સંપાદન કરવું, મેળવવું, to obtain.

(૧૫) પણ તે પ્રસંગ અનુકુળ નથી.

ત્વરા, ઝડપ, rapidity.
સભ્યતા, સાલેસાઇ, courtesy.
આચરણ, ચાલ, conduct.
નિષ્કલંક, નિર્દોષ, irreproachable.
સ્વકર્મ, પોતાનું કામ, ફરજ, duty.
ધર્માચરણ, ધર્મ પ્રમાણે ચાલવાની ફરજ, religious duties.
દારિદ્ર, ગરીબાઇ, poverty.
દોષ શ્રવણ ગુરૂ, જે ગોરની આગળ પાપ કબુલ કરવામાં આવે છે તે, confessor.
પ્રકરણ, જાત, બાબત, kind, subject.

(૧૬) તેની યોજનાની તપાસ અનાડી પરીક્ષકોને સોંપી

અમુક, ચોકસ, certain.
મર્યાદા, હદ, સિમા, limit, boundary.
બાહ્યગોલાકૃતિ, ઉપસી આવેલો આકાર, convex figure.
નિર્માણ કરાયેલાછે, ઠેઠરેલાછે, are destined.
અભિમાની, મગરૂર, proud.
નિમિત્ત, બાહાનું, pretext.
વાદવિવાદ, તકરાર, discussion.
અપ્રસિદ્ધ, નહી જણાયલો, obscure.

---

(૧૭) અહિંયાં તેની ઉમેદ પાર પડી નહી

ધઇર્ય, ધિરજ, patience.
પરીક્ષકો, તપાસકરનાર, examiners.
નિવેડો કરવો, ચુકાડો કરવો, to decide.
સામર્થ્ય, શક્તિવાન, capable.
ઉત્કંઠીત, આતુર, ardent.
કઠોર, ઘાટકી, cruel.

(૧૮) દઢ, પક્કો, firm.
પ્રત્યક્ષ, ખુલ્લો, ખરેખરો, plain, actual.
પ્રયોગ, અખતરો, experiment.

મેદીના સિદોનિયા, Medina Sidonia, a very ancient town in the south of Spain.

સુબેહારો, મોટાં માણસ, અમીરો, "dukes."

અનુક્રમે, એક પછી એક, successively.

વેદના, દુઃખ, પિડા, pain, sensation.

દુર્દૈવે, કમ નસીબે, unfortunately.

ચાંચિઆઓ, દરિઆઇ ચોર, pirates.

સર્વસ્વ, સઘળી ચીજો, every thing.

હરણ કરવું, છિનવી લેવું, plunder.

પલાયન કરવું નાહારી જવું, to escape.

દુર્દશા, માઠી હાલત, હેરાનગતી, bad state.

(૧૯) સોંપણ કરવું, સોંપવું, to intrust (with).

બખીલ, કંજુસ, parsimonious.

પાલોસ, Palos, a town of Spain, in Andalusia, [with a harbour

મઠાધિપતિ, મઠનોવડો, the guardian of a monastery.

મઠ, જોગીઓને રેહેવાનું ઠેકાણું, monastery.

પૂર્વે, અગાઉ, before.

ગણિત શાસ્ત્ર સંપન્ન, ગણિત શાસ્ત્રમાં હુશીયાર, proficient in mathematical knowledge.

(૨૦) મહત, ભારે, grand,

માનિતા, જેની ઉપર ચાહા હોય તે, favourite.

સાન્તાફે, Santa Fe, an island of South America,

સત્કારપુર્વક, આદર માન ભરેલું, gracious.
પરાજય, હાર, defeat.
ભંડાર, ખજાનો, treasure.
વસુલ કરનાર, ઊઘરાવનાર, receiver, collector.
(૨૧) કોલકરાર, બોલી, condition.
સિફારસ, ભલામણ, recommendation.
સ્તુતિપાત્ર, વખાણવાલાયક, commendable, estimable.
ઉડાઊપણાની, ખોટી, extravagant.
પક્ષવાળા, તરફવાળા, partisans.
અશક્ય, નહીં બને એવું, impossible
સામગ્રી, સામન, materials, equipments.
સહિત, સાથે, with.
નઊકાધિપતીપણું, વહાણનાં લશ્કરનુ ઉપરીપણું, the post [of an admiral.
વંશ પરંપરા, પેઢી દર પેઢી ચાલતું, hereditary.
વશંજો, છોકરા, descendants.
(૨૨) વર્તણુક, ચાલ, conduct.
લેશભાર, જરાપણ, in the least.
મહત્તા, મોટાઈ, greatness.
સાનંદાસ્ચર્ય, અજાયબી, astonishment.
સ્વરૂપ, ખાસ્યત, nature.
મુસારો, અંગેઝ પગાર, immolument.
હાંસી થશે, મશકેરી થશે, would be ridi

દૂર અંદેશો, ઉંડો વીચાર, foresight.
નકાર કરવું, ના કહેવું, to decline.
ભાષન, વાતચીત, negotiation.
(૨૩) આમંત્રણ, તેડું, invitation.
સદરહુ, ઉપર કહેલું, abovementioned.
અંધાર, અંધારૂં, darkness.
સંશય, શક, doubt.
સહન કરવું, ખમવું, suffer.
કેવળ, તદન, entirely.
સીમ, હદ, limit.
વિજયને અંગે, ફતેહને લીધે, on account of success.
દીર્ઘ દૃષ્ટીવાળા, લાંબી નજર વાળો foreseeing, discerning
સર્વોત્કૃષ્ટ, ઉમદા, સર્વોત્તમ, splendid.
(૨૪) લાભ, ફાયદો, advantage, profit.
મહત્વ, વીસ્તાર, કદ, extent, size.
વૃદ્ધી, વધારો, increase.
અદ્યાપી, અત્યાર સુધી, upto this time.
પ્રસાર કરવા, ફેલાવવા, propagate, spread.
સદૈવ, હમેશાં, always.
સંધી, તક, opportunity.
(૨૫) દલીલો, તકરારો, arguments.
શંકા, શક, doubt.

કરાર, બોલી, terms, condition.
વસુલાત, દેશની ઉપજ. finances.
ખાનગી, પોતાનું, own.
ગીરો મુકવું, ઘરેણે મુકવું. pledge.
બેઇજ્જત, સંતાપ ભરેલું, mortifying.
કૃતજ્ઞતા, નીમકહલાલી, gratitude.
દુત, કાસદ, messenger. [and wishes.
મનકામના, મનોરથ ઇચ્છા, object of one's thoughts
(૨૬) કરારનામું, લખત treaty.
કલમો, શરતો, articles.
અધિપતિપણું, અખત્યાર, authority.
રૂહએ, મારફતે, by virtue of.
આચંદ્રદિવાકરેત, વંશ પરંપરા, hereditary.
માફી, કરમાંથી મોકળાપણું, immunity.
અઘાત, નક્કી, ખરચ બાદ કરતાં પછીનું, net.
મુકદમો, કજીઓ, lawsuit.
ફેસલો, ચુકાદો, decision.
આવેજ, પૈસા, a sum of money.
(૨૭) અવીશ્વાસ, બીન ભરોસો, distrust.
પુર્વે. આગાઉ, before.
ચઢાઇ, મોટાં કામકાજ કરવાની સફર, expedition.
ઢંઢેરચી, ડાંડી, crier.

આન્દાલુશીઆ, Andalusia, a division of Spain.

(૨૮) વર્ણન, બ્યાન, description.

મઠાધીપતી, મઠનો વડો, the guardian of a monastery.

સંબંધ, વેહેવાર, connection.

માહીતગાર, કસાયલા, experienced.

સઇન્ય, લશ્કર, army.

ભક્ત, પુજનાર, worshipper.

નાખુદા, વહાણનો વડો અમલદાર, a sea captain.

માલમ, બંદર વટાડી આપનાર દરીઆઇ અમલદાર, pilot.

બતેલા, નાહનું વાહાણ, a very small ship.

નઉકાસઇન્ય, દરીઆઇ લશ્કર, fleet.

(૨૯) વીભાગ, ભાગ, હીસ્સો, part.

વીશેષ, વધારે મોટી, greater.

ભરટી ઓટ, પાણીનું ચડવું ને ઉતરવું, flow and ebb.

અયોગ્ય, નાલાયક, unfit.

ધઇર્યવાન, ધીરજવાળા, patient.

પ્રતીકુળ, ઉલટી, contrary.

ઉત્કંઠા, હોંશ, આતુરતા, eagerness.

(૩૦) આસ્થા, આકીન, faith.

પ્રસાર, ફેલાવો, propagation.

પ્રગટ પ્રાર્થના, જાહેર બંદગી, public prayer.

વીધી પૂર્વક, દરબાર્ય, ક્રીયાભરેલી, solemn.

સ્વારી, વરઘોડો, સામૈયો, procession.
દોષરહીત, પાપથી ધોવાએલા, absolved.
પ્રસાદ, ભોજન, પ્રભુજીનો ધરાવેલો મેવો, sacrament.
આસ્થાપુર્વક, આતુર, zealous.
સુર્યોદય, સુરજનું ઉગવુ, sun-rise.
સામાન્ય, સાધારણ, common.
સુકાન, વહાણ હંકારવાનું યંત્ર rudder.
ધર્માંધ, ધરમપર ચુસ્ત, bigoted.
અનાડી, બેવકુફ, unskilful.
(૩૧) સુખરૂપે, સારીરીતે, happily.
ચીન્હ, નીશાની, sign.
વાસ્તવીક, ખરેખર, truly.
આરંભ, સરૂઆત, beginning.
બીનશોધીતી, નહીં ખેડેલા, વગરવેહેવારના, unexplored.
હંકારવું, દરીઆમાં ઉતારવું, launch.
ઉદાસ, દીલગીર, sad.
દીલાસો આપવો, ધીરજ આપવી, to comfort.
પ્રવીણતા, હોશીયારી, માહીતગારી, skill, cloverness.
(૩૨) જાગરૂતી, ચોકસી, watchfulness.
મન સ્વાધીન કરવું, મન વશ કરી લેવું, પ્યાર ખેંચવો, govern,
ભાષણ, બોલવું, convorsation.
પ્રેમ, પ્યાર, love.

વીકાર, ગુસ્સા, passions.

મનોવીકાર, મનના ગુસ્સા, passions of the mind.

નીઘેબાની, ચોકસી, watch.

નીત્ય, હંમેશાં, always.

તુતક, વહાણનો ઊપલો ભાગ, deck.

(૩૩) નીરંતર, હંમેશાં, always.

પ્રવાહ, વેહેતું, રેલો, flow.

હોકાયંત્ર, દીશા બતાવનારૂં યંત્ર, compass.

લોહચુંબક, એક જાતનું લોહું, maguet.

ધ્રુવ, પૃથ્વીની ધરીનો છેડો, pole.

સૃષ્ટી, દુનયા, world.

ગુપ્ત ભેદ, નહી સમજ પડે એવી વાત, mystery.

(૩૪) અમર્યાદ, હદ વગરનું, unlimited.

ત્વરા, ઝડપ, quickness.

ખોળી કાઢ્યું, શોધી કાઢ્યું, invented. [અંતર, latitude

અક્ષાંશ, વિષુવવૃત્ત (equator) થી ઉતર કે દક્ષીણ તરફનો

નીયમીત, એકસરખો, કાયદાસર, invariable.

ઉષ્ણ કટીબંધ, દુન્યાના ગરમ ભાગ, tropics

દક્ષિણોત્તર, દક્ષીણ અને ઉતર, south and north.

અયનવૃત્ત, દુનયાના ગરમ ભાગો ઉપરનું વર્તુલ, tropical circle

અંશ, ૬૦ માઇલનો અંતર, વર્તુલનો ૩૬૦ મો ભાગ, a degree

વિસ્તીર્ણ, બોહોળાં, extensive.

ગતી, ચાલ, motion.
નૌકાગમ્ય, ખેડી શકાય એવો, navigable.
(૩૫) પ્રાપ્ત થવું, પેદા થવું, to be produced.
ગણીત, ગણત્રી, reckoning.
શક્ય, બને એવું, possible.
અનુમાન, અટકળ, guess.
ભોળપણું, ભોળાશ, લાંબા વિચાર વગર હરકોઇ માનવાનો ગુણ, [credulity
(૩૬) મિથ્યા, ફોકટ, vain.
ઇરાદો, મતલબ. object.
પસરતા, પથરાતાં, spreading.
અઘટીત, અયોગ્ય, improper.
દોષ, ઠપકો, blame
પ્રયત્ન, કોશેશ, attempt.
(૩૭) સભરવું, દેખાવું. seem.
અભીમાની, મગરૂર, proud.
પ્રીતી, પ્યાર, love.
તેને દુખ પ્રાપ્ત થયું, તેને સંતાપ થયો, he became uneasy.
સમય સુચકતા, ભયની વખત રાખેલી હુશીઆરી, presence of [mind.
આનંદી, ખુશ, cheerful
મનરંજન કરવું, મન ખુશી કરવું, soothe.
નાના પ્રકારની, જુદી જુદી જાતની, different.
ઉત્કૃષ્ટ, ઉમદા, noble.

મહીમા, મોટાઇ, પ્રતાપ, grandeur.
(૩૮) જોમ જોશ, force.
વજનદાર, તોલ કરવા જોગ, weighty.
વશ થવું, કહ્યાસરના થવું, to be persuaded.
ક્રૂર, ઘાટકી, cruel.
નીશ્ચિત, ચોક્સ, certain.
લક્ષ, ધ્યાન, attention.
ક્રોધાયમાન, ગુસ્સા ભરેલું, angry.
નીરાશ, નાઉમેદ, disappointed.
અનુસરવું, મળતું આવવું, agree.
(૩૯) વ્યાપક થવું, પંથરાવું, spread.
મંદ, ધીમા, સુસ્ત, dull.
કાર્ય, કામ, undertaking.
સીદ્ધ, ફતેહમંદ successful.
આવશ્યક, જરૂરનું, necessary.
અરસો, વખત, time.
મડદ, પાણીનુ ઉંડાણ માપવાની દોરી જેને છેડે સીસાનો ભારી કટકો બાંધેલો હોય છે, sounding line.
કારીગરીથી, કળાથી, artificially.
બદરફલ, એક જાતનાં ઝીણાં ફળ, berries.
ઉષ્ણ, ગરમ, warm.
અસગાવ, એક સરખો નહી, equal.

સોડ પાડવું, ધોભાવવું, to cause to lie to.
અંદેશો, શું બનશે તેનો વીચાર, suspense.
ક્ષણ, પળ, a moment.
ઘટિકા, ચોવીશ મીનીટનો વખત, a period of twenty-four [minutes.
નૌકા સૈન્ય, દરીઆઈ લશ્કર, fleet.
નાયક, સત્તા ધરાવનાર, comptroller.
(૪૧) આનંદયુક્ત, ખુશીભરેલું, joyful.
પ્રાતઃકાલ, બામદાદ, dawn.
વેહળો, ઝરો, a rivulet.
રમણીય, ખુશનુમા, delightful.
હર્ષ, ખુશી, joy.
કૃતજ્ઞતા, ઉપકાર, gratitude.
તીરસ્કાર, ધીક્કાર, contempt.
વીચાર પુર્વક, પુખ્તવીચારથી કીધેલું, well concerted.
સાનંદાશ્ચર્ય, અજાયબી, admiration.
(૪૨) સુર્ય, સુરજ, the sun.
ઉદય થવું, ઉગવું, to rise.
યુદ્ધ, લડાઈ, war.
હાવભાવ, ચાળા, gestures.
ચુંબન કરવું, ચુંબી લેવું, to kiss.
ક્રુસ, cross, "પુતલાં સાથનો ક્રુસ" "crucifix."
લીઓન, Leon, a division of Spain.

હસ્તગત કીધો, હાથ કીધો, took possession of.
(૪૩) પ્રકાશ; ચલકાટ, light.
દેવલોક, પેલી દુન્યાના લોક, ફરેસ્તાઓ, angels, beings of a superior order.
માતબર, ફળદરૂપ, fertile.
નિષ્કપટી, મોકલામનનું, દગાવગરનું, candid.
નગ્ન, નાગું, naked.
કેશ, બાળ, hair.
લીસા, સુંવાળાં, smooth.
અંગવર્ણ, શરીરનો રંગ, complexion.
ફુટડા, સુંદર, beautiful.
ચપળ, ચંચળ, active.
ભભકદાર, તેજસ્વી, glaring.
મણકા, દાણા, beads.
(૪૪) કોટિયાં, મછવા, boats.
કારીગરી, હુશીયારી, skill.
સમુદાય, જથ્થો, collection.
અંશ, ૬૦ મઈલનો અંતર, વર્તુલનો ૩૬૦ મો ભાગ, a degree.
(૪૫) દરીદ્રતા, ગરીબાઇ, poverty
સુવર્ણ, સોનું, gold.
(૪૬) માતબર, ફલવંત, fertile.
સ્વર્ગ, બેહેસ્ત, heaven.
ચુંબન, ચુંમી, a kiss.

ધાન્ય, અનાજ, corn.
ખદુત, એક જાતનું ઝાડ, chestnut.
(૪૭) સ્વાદિષ્ટ, લેહેજતદાર, tasteful.
ભાવાર્થ, મતલબ, meaning.
મર્યાદા, હદ, boundary.
પ્રફુલ્લીત થયું, આનંદ પામ્યું, delighted.
સુવર્ણ, સોનું, gold.
(૪૮) વીસ્મિત થયા, અજાયબ થયા, were astonished.
વાળવું, લઇ જવું, to bend the course of.
ગ્રહણ કરવું, ધણી થઇ પડવું, to take possession of.
અદ્યાપી, હજુર સુધી, upto this time.
(૪૯) વિદાય કીધી, મોકલી દીધી, dismissed.
આનંદાશ્ચર્ય, અચંબો. astonishment.
અવશ્ય, જરૂર, necessarily.
મુખ્યત્વે કરીને, મુખ્ય કરીને, વિશેષ કરીને, chiefly.
વશ, કહ્યા શર, તાબે, subdued.
અસમાન, વિષમ, સરખો નહી, unequal.
રૌબ, ભપકો, દમામ, pomp.
(૫૦) ભારબોજ, ટેક, reserve.
કમરબંદ, કમરે બાંધવાનો પટો, a girdle.
વિશાળ, મોટું. મોકળું, commodious.
મોહું, મુખવટો, બનાવટનું મોહડું, a mask.

દૂત, કાસદ, a messenger.
(૫૧) પોઢતા, દબદબો, મરતબો, dignity.
અધીક, વધારે, વધુ, more.
સન્માન, આદરમાન, આબરૂ, respect.
આમંત્રણ, તેડું, નોટરૂં, invitation.
સુકાની, નાળીટ, સુકાનથી કરીને વહાણ ચલાવનાર, a helmsman.
નાવાકેફ, બીનમાહીતગાર, inexperienced.
તુતક, વહાણનો ઉપલો ભાગ, the deck.
સમયસુચકતા, સંકટની વેળા રાખેલી શુદ્ધી, presence of mind
સવેળા, વખ્તસર, તકસર, opportune.
પઠાણ, વહાણનું તળીયું, keel.
(૫૨) આફત,વિપતી, સંકટ, ભય, danger.
નિષ્ફળ, ફળવીનાનું, ફાયદા વગરનું, unavailing.
તૃપ્ત થવું, સંતોષ પામવું, to be satisfied.
પ્રાતઃકાલ, સવાર, મળસકું, પ્રભાત, morning.
અવશ્ય, જરૂર, necessarily.
(૫૩) વધામણી, ખુશખબર, ખુશખબરથી મલતી બક્ષીશ, good news, a gift,
પ્રતિકુળ, અમંગળ, ગેરફાયદો કરનાર, unfavourable.
વાકેફ, જાણીતો, માહીતગાર, acquainted with.
પુષ્ટી મળવી, ટેકો મળવો, આધાર મળવો, to be supported
(૫૪) સંપતીવાન, દોલતમંદ, wealthy.
સમ્મતી, અનુમત, એકમત, consent.

ધાડ પાડે છે, હુમલો કરે છે, invade.

વર્તમાન, ખબર, news.

અઘોર, જેમાં પેસાય નહી તેવું, ભયંકર, impenetrable, [terrible.

પલાયન કરવું, નાહસી જવું, to flee.

અનુમાન કરવું, તર્ક બાંધવો, to conjecture.

માન્ય કરવું, કબુલ કરવું, to accept.

(૫૫) પરાજય, હાર, defeat.

પ્રબળ, જોરાવર બળવાન, powerful.

પ્રતિજ્ઞા કરવી, કબુલાત કરવી, બંધાવું, to promise, to [engage.

* પુસ્તો, મજબુત ખુટાની વાડ, palisades.

દાસપણું, ગુલામગીરી, servitude.

ખફતરાજી, ગેરમેહેરબાની, disfavour.

શાસન કરવું, શિક્ષા કરવી, to punish.

(૫૬) ભાલો, નેજો, a spear.

શસ્ત્રો, હથીયારો, weapons.

કિંવા, અથવા, યા, or.

સિદ્ધાંત, કીધો, સમજ્યા, સાર કાહડયો, concluded.

દૃષ્ટી, નજર, ખવાસ, nature.

કસબા, શેહેર, a town.

અધિપતી, સરદાર, ઉપરી, governor.

(૫૭) કસુર, ખાંમી, defect.

---

* આ શબ્દોનો અર્થ ડંકા અથવા ધકો (a quay,) પણ થાય છે.

હસ્તગત કરી શકશું, હાથ કરી શકશું, can take possession
ફળ મેળવીશું, ફાયદો જોશું, reap the fruit. [of.
મગદુર, તાકાત. power.
યોગ્યતા, લાયકી, merit.
રક્ષણ, બચાવ, security.
બંદોબસ્ત, સાવચેતી, precaution.
વિયોગ, જુદાઈ, separation.
આવી મળ્યો, સાથે થયો, came up with.
અપરાધ, તકસીર, a crime.
નિરાધાર, આધાર અથવા ટેકાવગરનું, groundless.
અસત્ય, ખોટું, જુઠું, false.
પાંખવગરની, લુલી, lame.
કૃપાદૃષ્ટિ, મેહરબાની ભરેલી નજર, favour.
(૫૯) સ્વતઃસિદ્ધ, કુદરતી, સ્વભાવિક, natural.
ચમત્કારીક, નવાઇ જેવી, curious.
સાધુસંત, પાકઆદમીઓ, ભક્તજન અને જ્ઞાની લોક, pious
સ્મરણ, યાદ, નામલેવું, invocation. [men, saints.
જંતર. મંતર, જાદુ, છુમંતર, charms.
વિકાર, જોસ્સા, passions.
સર્વોત્કૃષ્ટ, ઉમદા, splendid.
(૬૦) વિશ્રાંતિ લેવી, થોભવું, to stop.
વર્તમાન, ખબર, information.

મુલ્યવાન, કિંમતી, valuable.
સંક્ષેપે. ટુંકમાં, in short.
ચર્મપત્ર, ચામડાનો કાગળ, parchment.
સુચના, વર્ત્તમાન, information.
ડટ્ટો, બુચ, bung.
મહત કર્મ, મોટું કામ, extraordinary, great deed.
ધઇર્ય, હીમ્મત, ધીરજ, patience, spirit.
ભાથું, ખોરાક, provision.

(૬૧) બારકસ, વાહાણ, a vessel.
ભાસ્યું, દેખાયું, appeared.
પરવાનગી, રજા, permission.
કીર્તિ ઢાંકી નાખવી, વખાણને ઝાંખ લગાડવો, to eclipse fame
મત્સર, અદેખાઇ, envy.
અસંભાવ્ય, નહી વકી રાખેલા, unexpected.
સંપાદન કરવું, મેલવવું, acquire. [spect.
(૬૨) સન્માન આપ્યું, આબરૂ આપી, treated with re-
સાનંદાશ્ચર્ય, અજાયબી, astonishment mingled with
આશ્રય, ટેકે, મદદ, support help. [regret.
પશ્ચાતાપ, પસ્તાવો, repentance.
હર્ષ થયો, ખુશી ઉત્પન્ન થઇ, enjoyed the satisfaction.
ખાડામાં નાખવો, ફસાવવો, entrap.
સાહસ કર્મ, મોટું કામ, exploit.

અકલ્યાણ, બુરૂ, injury.
સિદ્ધ કરવું, સાબિત કરવું, to prove.
સામર્થ્ય, જોર, strength.
સારો પરિણામ, સારો ફેરો, prosperous issue.
અપાર, બેહદ, unbounded.
ઉત્સાહ, ખુશીનો ઉભરો, effusion of joy.
(૬૩) ભક્તિ, ગંભીરાઇ, solemnity.
દેવાલય, બંદગી કરવાની જગયા, a church.
નિર્વિઘ્ને, હરકત વગર, without hindrance.
સંતોષ, ખુશી, satisfaction.
બાર્સિલોના, Barcelona, a city on the east of Spain
ફરમાન, હુકુમ, a mandate.
વર્ણ, રંગ, complexion.
શિકલ, રૂપ, features.
શાન, ડોલ, સુશોભીતપણું, finery.
(૬૪) નાના પ્રકારની, ભાત ભાતની, different.
ઉત્કૃષ્ટ, ઉમદા, superior.
નિહાળીને જોવું, તાકીને અથવા એકી નજરે જોવું, gaze.
સુશોભીત, શોભાયમાન, magnificent.
સીંહાસન, તખ્ત, a throne.
શ્રોતા, સાંભળનાર, audience.
અનુસરવું, લાયક થવું, to be suitable to.

(૯૫) કૃતજ્ઞતા, પાડ, gratitude.
હસ્તગત, કબજામાં, in possession.
કાર્યો, કામો, actions.
સમજની બહાર, મનમાં નહી ઉતરે એવું, above conception.
અદ્ભુત, અજાયબ, extraordinary.
વૃધ્ધી, વધારો, increase.
અવલોકન, તપાસ, observation.
બંધારણ, રચના, struoture.
(૯૬) રેવંચી, વસ્માલ્યું, rhubarb.
પરો, પીછાં, feathers.
સુસવાલ, સોસવાટ, the alligator. [ion.
મત સ્વીકારવું, વીચાર કબુલ રાખવો, to adopt the opin-
(૯૭) સુવર્ણ, સોનું, gold.
ચીત્તાકર્ષક, મનને ખેંચનારૂં, inviting, attracting.
પ્રવાસી લોક, મુસાફર, travellers.
અતીશયોક્તીક, સહરાઇ, exaggeration.
મહાવરો, અભ્યાસ, practice.
દ્રવ્ય, દોલત, wealth.
દુરઅંદેશવાળો, સાવચેત, cautious.
ત્વરા, ઝડપ, rapidity.
વહાણોનો સમુદાય, વહાણોનો જથ્થો, કાફલો, a company of ships, a fleet.

(૬૮) હેતું, ધારણા, મતલબ, intention, object.
ઉગશે એવાં, મોટાં થાય એવાં, likely to thrive.
કારીગરો, હુન્નરવાળા, artificers.
સરંજામ, સામાન, equipments.
અવશ્ય, જરૂરની, necessary.
અવતાર, રૂપ, vicar, representative.
બટા, કલંક, લાંછન, stain, reproach.
પોપનું સિંહાસન, પોપનું તખ્ત, Pope's throne.
દુર્વિકાર, બદચાલ, vice.
(૬૯) કાફરો, ધર્મ નહી માનનારા, infidels.
તેનીરૂએ, તેની સત્તાથી, in virtue of it.
સનદ, દસ્તાવેજ, a diploma.
કલ્પિત, મનમાં ધારેલી, imaginary.
ધ્રુવ, પૃથ્વીની ધરીનો છેડો, the pole.
પ્રસારવું, ફેલાવવું, to spread.
સ્તુતિ પાત્ર, વખાણને લાયક, laudable.
ઉપદેશ કરવો, બોધ કરવો, to preach.
કાટાલોનિયા, Catalonia, a province of Spain.
બાપ્તિસ્મા સંસ્કાર કરવો, ખ્રિસ્તી ધર્મમાં લેવું, to baptize.
યથાવિધી, ગંભીરાઈથી, with solemnity.
(૭૦) વર્તનક્રમ, જીંદગીનાં કામો, career.
ઉષ્ણકટિબંધ, પૃથ્વિનો ગરમ ભાગ, torrid zone.

કારિબ્બી અથવા લીવર્ડ બેટ, Caribbi or Leeward Isles, in North America.

(૭૧) અનુક્રમે, એક પછી એક, successively.

ભક્ષણ કરવું, ખાવું, to eat.

પુર્વે, અગાઉ, before.

(૭૨) નિ:સંશય, બેશક, undoubtedly.

પ્રાણ ઘાત, ખુન, murder.

વિલાપ, રૂદન, wailing.

સવિસ્તર, તપસીલવાર, circumstantial.

પરલોકી, આકાશી, heavenly.

સહવાસ, અતલગનો બેહેવાર, familiar intercourse.

અપેક્ષા, તંગી, ઇચ્છા, wants, desire

નિર્બલતા, નબલાઇ, weakness.

ઉપદેશ, શિખામણ, instruction.

આપઅખ્તીયારી, સ્વતંત્ર, independent.

દુર્વ્યસની, ખરાબ લતમા પડેલા, licentious

વ્યભિચાર, જારકર્મ, adultery.

પ્રસાર કરવો, ફેલાવવું, to spread.

(૭૩) નિષ્કારણ, વગર સબબે, without any reason.

સહન કરવું, ખમવું, to suffer.

નિશ્ચિંતપણું, બેફીકરાઇ, security.

ભક્તિ, પ્યાર, love, devotion.

કવેળા, કવખત, unsuitable time.

(૭૪) વિશાળ, મોટું, spacious.

અધધૈર્ય, અધિરાઇ, inpatience.

બેકેદી, તાબામાં નહી રહે એવો સ્વભાવ, mutinous dis- [position.

જાતીસ્વભાવ, કુદરતી ખવાસ, natural disposition.

કષ્ટ, દુઃખ, fatigue.

કીંવા, અથવા, or.

(૭૫) સ્વપ્નવત, કલ્પીત, visionary, chimerical.

ભંગ થવું, તુટી જવું, to break.

નિત્ય, રોજ, daily.

આગેવાન, મુખ્ય, principal.

(૭૬) સ્વારી, ચઢાઈ, expedition.

કવાયત, લશ્કરી તાલીમ અથવા કસરત, discipline.

નિશાનો, વાવટા, banners, colours.

રણવાદ્ય, લડાઇનાં વાજીંત્ર, military music.

તર્કશકિત, વીચાર કરી શકે એવાં, અક્કલ વાળાં, rational.

સંપાદન કરવું, મેળવવું, to obtain.

(૭૭) પડતર, ખેડયા વગરની, uncultivated.

કણ, કરચો, દાણા, particles, grains.

પ્રવૃત્તિ, વલણ, propensity.

પાત્ર, તળીઉં, bed.

ઉપહાસ્યતા, હાંસી, ridicule.

(૭૮) નીરાશ, આશાભંગ, desponding.
પ્રસરવું, ફેલાવું, પથરાવું, to spread.
(૭૯) ફીતુરી, બંડખોર, seditious.
ઉત્પાત, ધબરાટ, ધાંધલ, tumult.
ચાતુર્ય, હોશીયારી, address.
મેલાપ, એકદીલ, ઐક્ય, concord.
વ્યવસ્થા, બંદોબસ્ત, order.
શ્રમ, મેહેનત, pains. [America.
(૮૦) જમેકા બેટ, Jamaica, an island in North
ઘાત, નાશ, ruin, destruction.
(૮૧) ઝાંપ, અતિનીદ્રા, ભારેઉંઘ, lethargy.
સ્મરણ શકતી, યાદદાસ્ત, memory.
પરસ્પર, એકમેક ઉપર, mutual.
સ્નેહ, સંબંધ, દોસ્તી, friendship.
અરસો, વખત, period.
અલોકીક, અજાયબ જેવું, અસાધારણ, extraordinary.
મહત્કર્મ, મોટું કામ, ભારે કામ, a great deed.
યથા યોગ્ય, પુરતી રીતે ઘટતું, due.
સત્કાર, આદર ભાવ, respect.
(૮૨) દુષ્કાલ, દુકાલ, તંગાસ, famine.
દુરંદેશ, ડહાપણ, ભરેલી, prudent.
નીર્દોશી, નીરઅપરાધી, બેગુનાહ, innocent.

મન વાળવું, મન સમજાવવું, to seem content.

(૮૩) શાંત થવું, નરમ પડવું, to be satisfied.

મીતાહારી, માફકસર ખાનાર, અલ્પાહારી, abstemious.

અતીહારી, ઘણુંજ ખાનાર, voracious.

તાજુબ થવું, અજાયબ થવું, to be surprised.

(૮૪) વિદાય થવું, જતાં રહેવું, to depart (from)

સહનશીલ, શોસિક, સબરવાળું, patient.

શસ્ત્ર, હથીયાર, weapons.

(૮૫) ભય રહીત, ધાસ્તી વગર, exempt from danger.

યુદ્ધ, લડાઇ, war.

પ્રતિકુળ, વિરૂદ્ધ, વિપરીત, adverse.

સાવધ, સાવચેત, watchful.

પ્યાદા, પગે ચાલનારા સીપાઇ, foot-soldiers, infantry.

(૮૬) સઇન્ય, લશ્કર, an army.

અવકાશ, વખત, ફુરસદ, leisure.

ગર્જના, આવાજ, noise.

પ્રબળ, જોર, power, force.

અગ્રવાદી, પ્રથમ ચઢાઇ કરનાર, aggressive.

અજીત, નહી જીતાય એવું, invincible.

(૮૭) આરંભ કરવો, શરૂ કરવું, to begin.

ખોટો, દોષ, censure.

ઇતરાજી, ગેરમેહરબાની, disfavour.

નાલાશ, બદગોઈ, slander.
પક્ષપાત, તરફદારી, રખાવટ, partiality.
ઇતિહાસકર્તા, તવારીખ લખનાર, a historian.
વસીલો, ટેકો, support.

(૮૮) કાવાદાવા, કાવિત્રાં, દગાફટકા, machinations.
ખંડન કરવું, ખોટું પાડવું, નાશ કરવો, to refute, to counteract.
સખ્તી, કરડાપણું, કઠોરતા, rigour.
દયા ભાવ, કૃપા, માયા, humanity.
નિમિત્ત, બાહનું, સબબ, an excuse
અસોશીક, અધિરા, ધૈર્યહીન, અસહન, impatient.
આહાર, ભુખ, appetite.

(૮૯) તહકુબ કરવું, બંધ પાડવું, to suspend.
અગમ્ય, પોહોંચાય નહી એવું, દુર્ગમ, inaccessible.
સુવેળાએ, વખતસર, seasonably.
સ્પર્શ ક્રામક, ઊડતો, contagious.
એકતૃતીયાંશ, ત્રીજો, one third.

(૯૦) બડખોર, બલવાખોર, mutinous.
બેફેદ, મસ્તાન, શીરજોર, disorderly.
અમીન, અધિકારી, a commissioner.
સિફારસ, ભલામન, recommendation.
ખાસગી કારભારી, પાદશાહી કુટુંબનો એક કારભારી, a groom of the bed-chamber.

હીત, કલ્યાણ, ફાયદો, interest.
પહોંચ, શક્તિ, capacity.
કારકીર્દી, અમલ, રાજ કાજ, administration.
આળ મુકવું, તોહોમત મુકવું, to accuse.
અવ્યવસ્થા, ગેરબંદોબસ્ત, disorder.

(૫૧) પક્ષપાતી, તરફદારી કરનાર, ખાતરદારી રાખનાર, partial
પેશકાર નવાબ, સુબાને બદલે તેની ગેરહાજરીમાં રાજ કરનાર
lieutenant governor. [parallel of latitude.
અક્ષાંશવૃત્ત, ભૂમધ્ય રેખાની ઉતર અથવા દક્ષિણની લીટી
(૫૨) દુષણ, એબ, ખામી, defect.
દૃઢ, કાયમ, મજબુત, પક્કો, firm.
નિર્વાહ કરવો, ગુજરાન કરવું, to live on.
ઉપદેશ, શીખામણ, remonstances.
અવકાશ, વખત, ફુરસદ, time, leisure.

(૫૩) સન્માન પામવું, આબરૂ પામવી, to be honoured.
પાયા વગરના, આધાર વગરનાં, ખોટાં, groundless.
લજ્જા, શરમ, shame.
ઝાંખા પડવું, ફજેત થવું, to be ashamed.
નીંદા કરવી, બદગોઇ કરવી, to slander.
દરીદ્રી, કંગાલ, ગરીબ, poor.

(૫૪) વહાણોનું સૈન્ય, વહાણોનું લશકર, કાફલો, a fleet.
સિદ્ધ થવું, પાર પડવું, to succeed.

સંવસ્ત્રપણું, પુર્વોપાય, સાવચીત, precaution.
અકસ્માત, અણુચીંત્યું, unforeseen.
(૯૫) શુદ્ધ, ચોખ્ખી, refined.
ક્રીયા, કામ, હુનર, art.
કાર્યસિદ્ધી, કામ પાર પડવું, attainment of object (in view
મરણદંડક, મોતને લાયક, capital.
દરીઆફ્ત, દુરંદેશી, પુખ્ત વીચાર, consideration.
ફોજદારી, ગુનેહગારની તપાસ કરનાર, criminal.
જાથુ, હમેશાં, permanently.
(૯૬) નિયમસ્ત, મિતાહારી, sober.
ગુણભ્રષ્ટ, દુરગુણી, કુલક્ષણી, corrupt.
જોગ, મેલવણી, mixture.
અસાધ્ય, નહી સુધરે એવા, incurable.
સ્વીકારી, નકલ કીધી, imitated.
વિલંબ, ખોટી, વાર, delay.
સત્કારપૂર્વક, આદરમાન ભરેલી, respectful.
(૯૭) વિસ્મિત થયા, અજાયબ થયા, were astonished.
દ્વેશ, અદેખાઇ, દુશમનાઇ, envy, enmity.
બાદજોસ, Badajos, a city of Spain, the capital of a province of the same name.
ધર્માધ્યક્ષ, ધર્મગુરૂ, bishop.
આરમાર, લડાઇના વહાણોનો સમુદાય, squadron.

વિષુવદ્વૃત્ત, ભુમધ્ય રેષા, પૃથ્વીની વચ્ચેની લીટી, equinoctial
યોગે કરીને, જોરે કરીને, by means of. [line, equator.
(૯૮) અંશ,૬૦ મહલને અંતર, વર્તુલને ૩૬૦ મો ભાગ, degree.
સુવેળાએ, સારે વખતે, બરોબર વખતે, at the proper time.
નીઘેબાની, ચોકાસી, નજર, inspection.
સંધીવાયુ, સંધીવા, સાંધા રહી જાય તેવો વાનો રોગ, rheumatism in the joints.
ઉપદ્રવ, દુઃખ, હરખત, annoyance.
આગ્રહ, ખોહોંસ, importunity.
મોટું પાંજરૂં, ડોળના મથાળાં આગળ ઉભા રેહવાની પાટીઆંની બનાવેલી જગા, round-top.
(૯૯) આનંદયુક્ત, ખુશી ભરેલા, joyful.
અદ્યાપી, હજુર સુધી, still.
સંગોગ, મેલાપ, meeting.
પ્રતીકુળ, સાંમેનું, adverse,
વીકરાળ, ભયંકર, terrible, tremendous.
અજગર, અજદાહ, a large serpent.
વીલક્ષણ, અજાયબ જેવો, extraordinary.
વાસ્તવિક, ખરૂં, right, just.
(૧૦૦) મશહુર, જાણીતાં, known.
શઉર્ય, હિમ્મત, courage.
રમણીય ખુબસુરત, beautiful.

ઊત્સુકતા, હોંસ, હર્ષ, enthusiasm.
નિર્દોષીપણું, નિરઅપરાધીપણું, innocence.
સુખધામ, સુખનું ઠેકાણું, paradise.
શ્રમ, મેહેનત, hard work.
મંદવાડ, માંદગી, આજારી હાલત, sickness.
(૧૦૧) વિશ્રાંતી, વીસામો, repose.
દુરદૈવેકરીને, કમનસીબે; unfortunately.
વિશાળ, મોટી, large, commodious.
સ્થાન, મઠક, seat.
પેશકાર નવાબ, એક પ્રગણાનો હાકેમ, adelantado, a deputy viceroy.
હેતુ, મતલબ, motive.
નગ્ન, નાગા, naked.
(૧૦૨) અવકાશ, ફુરસદ, leisure.
હંગામો, બનાવ, event.
શિરોમણી, મુખ્ય શરદાર, ringleader.
દલીલો, તકરારો, arguments.
પાયા વગરની, ખોટી, ill-founded.
આરોપ, તોહોમત, accusation.
ગર્વીષ્ટ, મગરૂબ, proud.
કષ્ટ, સંકટ, હાક, fatigue.
મત્સર દરષ્ટી, અદેખાઇની નજર, a jealous eye.

ઠસવું, અસર કરવી, to make an impression.
વજન પડયું, added weight to. [provisions.
ભંડારખાનું, ખોરાક ભરી મુકવાની જગા, magazine of
એકાએક હુમલો કરવો, ઓચીંતો છાપો મારવો, to surprise.
સાવધપણું, હુશીયારી, vigilence.
શૌર્ય, હીમ્મત, courage.
(૧૦૩) અવજ્ઞા કરવી, અપમાન કરવું, અવગણના કરવી, disclaim.
અવ્યવસ્થા, ગેરબંદોબસ્ત, disorder.
પ્રવાહ, વહેતું, current.
ફીતુરી લોકો, બળવા ખોરો, rebels.
રક્ષણ, બચાવ, આશરો, shelter.
સાવધપણાથી, ચોકસાઇથી, cautiously.
યુક્તીથી, ચાલાકીથી, skilfully.
સંપાદન કરીને, મેળવીને, having secured.
ખુશ્કી માર્ગે, જમીનને રસ્તે, by land.
(૧૦૪) જીવના ઓધા, જીવપર આવેલા, desperate.
કુમક, મદદ, બાંહેધરી, help juuction.
તલબ, ઇચ્છા, desire.
કૃતઘ્નતા, નિમકહરામીપણું, ingratitude.
ઉન્માદ, ઉન્મતતા, insolence.
પક્ષ, બાજુ, party.
વિજય, ફત્તેહ, victory.

એક થવું, જોડાઇ જવું, unite.
કંપારી છુટવી, ધ્રુજારી છુટવી, to be shocked, to shudder.
પક્ષકાર, ટોલીવાલા, તરફવાલા, adherents.
મોહ, લાલચ, લોભ, allurements.
(૧૦૫) તૃપ્તી, સંતોષ, satisfaction.
વ્યવસ્થા, બંદોબસ્ત, order.
રોગીષ્ટ, આજારી, દુઃખી, sickly.
શકિતહીન, શક્તિ વગરનું, feeble. [journals.
પર્યટન વિવર્ણ, સફરમાં જે જે બને તે તે બીનાનું વર્ણન,
(૧૦૬) શ્રેષ્ટો, વડાઓ, superiors.
બંડવૃત્તિ, બલવાખોર ચાલ, mutinous conduct, muti-
સમ્મતી, સલ્લાહ, અનુમત, approbation. [nous spirit.
પક્ષકારો, તરફદારો, adherents.
દુષણ, બટટો, ઠપકો, blame.
શોધેચ્છા, શોધ કરવાની ઇચ્છા, spirit of discovery.
વૃદ્ધી, વધારો, increase.
મંદ પડવું, સુસ્ત થવું, languish.
યશ, જશ, credit.
(૧૦૭) ઇર્ષા, અદેખાઇ, envy.
પુર્વાધીકારી, પુર્વામલદાર, predecessor. [prising
સાહસકર્મી, હીમ્મતનાં કામ કરનાર, adventurous, enter-
નિયમિત વાયુ, કાયદાસર પવન, ઉષ્ણ કટીબંધમાં એક પવન કે

જે આખ્ખું વરસ એકજ બાગમાંથી ફુકે છે અને જે વાહાણુ ચલાવનારાઓને અને વેપારને ઘણો ફાયદા કારક છે, [trade winds.
રવાનગી, જવું, departure.
ઝોલ્લા ખાવા, ડોલવું, swing, struggle (with).
(૧૦૮) નાગરયાં, લંગરકીધાં, anchored.
ધર્માનુસારી, ધરમને મળતા, ધરમ પાલતા, pious, religious, believing in religion.
(૧૦૯) વધામણી, સારી ખબર, good news.
શેકડો, સદી, century.
વાસ્તવ્ય, રહેવા જોગ, વસેલો, habitable.
શંકા, ધાસ્તી, શક, fear, doubt.
સીમા, હદ, limit.
વટાવી જવું, પસાર કરી જવું, go beyond.
(૧૧૦) વીષુવવૃત્ત, મધ્યરેખા, equator.
સંપાદન કરવું, મેલવવું, gain.
સીદ્ધ, તઇયાર, ready.
વસુલાત, મેહેસુલ, revenue.
(૧૧૧) નિઃસંશય, ચોક્કસ, certain.
સંધી, તક, opportunity.
શાખ ઇજત, આબરૂ, respect, credit.
ફરમાનો, હુકમ, order.
ધર્માધ્યક્ષ, ધર્મમાં ઉપરી, bishop.

વસીલો, મદદગારી, patronage.
(૧૧૨) વૃત્તાંત, હેવાલ, account.
પતરાજી, બડાઈ, અભીમાન, vanity.
પ્રવાસી, મુસાફર, traveller.
દ્રઢ, મજબુત, strong, firm.
સ્વત, સિદ્ધ, કુદરતી, natural.
સુચના, ટીકા, observation.
(૧૧૩) તરંગ, વીચાર, ફાંટો, caprice.
હરણ કરી લેવું, લુટી લેવુ, rob.
વર્તનક્રમ, work, enterprise.
પત્તિઆણું, વ્યાપારમાં ભાગ, partnership.
હિત, ફાયદા, advantage, good.
(૧૧૪) સ્વીકારવુ, કબુલ રાખવું, અખત્યાર કરવું, adopt.
(૧૧૫) વધામણી, ખુશ ખબર, good news.
શાૈર્ય, હિમ્મત, courage.
અભિમાન, મગરૂબી, ગુમાન, pride.
ચાતુર્ય, ચતુરાઈ, હુશીયારી, skill. cleverness.
ઉત્તરોતર, પાયરી પર પાયરી, gradually. [ness.
(૧૧૬) કૃતઘ્નતા, નિમકહરામી, ingratitude, faithless-
રણ, લડાઇ, battle.
દૈવહીન, કમ નસીબ, unfortunate.
દારીદ્ર, કંગાલી, ગરીબાઇ, wretchedness, poverty.

તકાજો, તકાદો, જોરથી માંગણી કરવી તે, demanding urgently.

(૧૧૭) મેહેણાં ટોણા, reproach.

પ્રસીદ્ધ રીતે, જાહેર રીતે, publicly.

પક્ષપાત, શાવરખાવત, partiality.

ધર્મ, ખાસિયત, ગુણ, property.

(૧૧૮) દાદ, દુ:ખ પડે તેનો ઇલાજ, redress of grievances.

વિપરીત, ઉલટું, બેહુદું, preposterous.

શાંત પાડવું, નરમ પાડવું, compose.

આમદની, આવક, પેદાશ, revenue.

(૧૧૯) વર્તવું, ચાલવું, behave, conduct oneself.

રુબરૂ, આગળ, સામે, before.

કૃતઘ્નતા, નિમકહરામી, ingratitude.

વિલંબ, ઢીલ, delay.

(૧૨૦) મન પ્રઉઢતા, મનની મોટાઈ, greatness of mind, generosity.

પ્રારબ્ધ, દઇવ, ભાગ્ય, fortune.

નીરંકુશ, બીનઅટકાવ, uncontrolled.

અસંગત, વિજોડ, inconsistent.

અંગીકાર કરવું, કબુલ કરવું, accept.

(૧૨૧) ઉન્મત્ત, મગરૂર, arrogant, haughty.

રોષ, ગુસ્સો, indignation.

વિસ્મિત થવું, આશ્ચર્ય થવું, to be astonished.

કોપાયમાન થવું, ગુસ્સે થવું, રોષાયમાન થવું, to be angry; to be filled with indignation.
(૧૨૨) આમંત્રણ, ઇજન, નોતરૂં, invitation.
વિકાર, મનના જુસ્સા, passions.
દ્વેશ, કપટ, malevolence.
સન્માન, આબરૂ, respect.
પ્રતિપાલન, રક્ષણ, protection.
(૧૨૩) તત્ક્ષણ, તરતજ, instantly.
પદભ્રષ્ટ કરવું, રાજ્યાસનથી કાહાડી મેલવું, dethrone, degrade.
ઓશીંગણ, આભારી, obliged.
નિમિત, બાહાનું, pretext.
આલ્કાન્તરા, Alcantara, a fortified town in Spain.
(૧૨૪) પંતીઆણું, ભાગ, partnership.
યશસ્વી, કલ્યાણી, prosperous.
(૧૨૫) મનોરથ, હેતુ, object.
ગુણભ્રષ્ટ, દુરગુણી, corrupted.
મર્યાદા, અદબ, અટકાવ, restraint.
નિરંકુશ, અટકાવ વગરનું, uncontrolled.
વસીલાવાળા, મદદ કરનારા, supporters.
વિપતિ, દુઃખ, calamity.
(૧૨૬) અવ્યવસ્થા, ગેરબંદોબસ્ત, disorder.
ત્યાગ કરવું, છોડી દેવું, resign.

સન્માન, આબરૂ, respect.

(૧૨૭) દુઃખપ્રદ, દુખ દાયક, painful, unpleasant.

સંકલ્પ, ઠરાવ, determination.

અમર્યાદ, હદ વગરની, અસીમ, without any limit.

દુર્નીત, નીતિ હીન, અવિચારતું, impolitic.

પ્રતિજ્ઞા, કબુલાત, engagement, promise.

(૧૨૮) ઉદ્દેશ, હેતુ, object.

કલ્પનાબાજ, હીમતી, વિચારવંત, thoughtful.

પ્રીય, પ્યારી, favourite.

અસ્પષ્ટ, ખુલ્લું નહી તે, obscure.

માંગલીક, સુભકારક, બખતાવર, fortunate.

ઉલ્લાસ, હર્ષ, ઉમંગ, alacrity.

સિદ્ધ, તઇયાર, ready.

દુર્નીત, નીતિહીન, અવીચારતું, impolitic.

(૧૨૯) સ્થાન, ઠામ, જગા, place.

પ્રીય, પ્યારૂં, acceptable.

ઉદ્દેશ, હેતુ, object.

(૧૩૦) કૃત્ય, કામ, action.

તીવ્ર, તીક્ષ્ણ, ચંચલ, sharp, acute.

(૧૩૧) તુચ્છ, હલકી, trifling, contemptible.

હિતકારક, ગુણકારક, salutary.

ઉત્પાત, તોફાન, storm.

જપ્ત, ક્બજ, forfeited.
સ્પષ્ટ, ખુલ્લું, plain.
(૧૩૨) મધ્યસ્થપણું, વચમાં પડવું, interposition.
આનંદાશ્ચર્ય, અચંબો, ચમત્કાર, admiration.
અનુમાન કરવું, અટકળ કરવી, conjecture.
હોન્ડુરાસ, Honduras, a British settlement on the east coast of Central America.
(૧૩૩) પોર્તો બેલો, Porto Bello, a seaport of South America on the north east of the Isthmus of Darien.
વેરાગુઆ, Veragua, a province of South America.
ઉન્માદ, દોંગાઇ, insolence.
ક્રોધાયમાન, ગુસ્સે, enraged.
(૧૩૪) પ્રાપ્ત થવું, પેદા થવું, લાગવું, feel.
સંતાપ, પીડા, anguish.
મુસીબત, મુશકેલાઇ, difficulty.
પરાકાષ્ઠા, ભરતી, ભરપુર, the greatest possible degree.
(૧૩૫) નિરાશ, આશા વગરનું, dejected.
પરોણાચાર, બરદાસ્ત, hospitality.
(૧૩૬) મત્સર, અદેખાઇ, envy.
નગરવાસી લોકો, દેશી, fellow-citizens.
હૃદય, દિલ, heart.

ખંડન થવું, ભંગ થવું, નાશ થવું, break, to be destroyed
(૧૩૭) સહન થવું, ખમવું, suffer.
આદરબુદ્ધી, આદરમાન, reverence.
પુનઃઉત્પન્ન કરવું, સજીવન કરવું, revive.
(૧૩૮) પરમાત્મા, ઇશ્વર, God.
દાસ, ચાકર, servant.
રક્તવર્ણ, લોહીના જેવા લાલ રંગનો, of a bloody hue:
ભોળાપણું, સાદા દિલી, credulity.
સામગ્રી, સામાન, સંગ્રહ, materials, collection.
મધ્યસ્થ, વચમાં પડનાર, interceder.
(૧૩૯) તેજસ્વી, ચળકતો, luminous.
બેતદબીરી, યુક્તિ નહી તે, mis-conduct.
ભેદ લેવો, તપાસ કરવી, spy out.
દ્વેષ, કપટ, malevolence.
ભાવ, ધારણા, સ્વભાવ, intention, disposition.
(૧૪૦) આશ્નાવાસના, બરદાસ્ત, hospitality.
મનઃ પ્રફુલ્લતા, મનની મોટાઇ, greatness of mind, generosity.
(૧૪૧) શસ્ત્ર, હથીયાર, arm.
શરણ આવવું, તાબે થવું, surrender.
(૧૪૨) પ્રાયશ્ચિત્ત, ગુન્હાની તોજસ, atonement.
પૂર્વચીત, અગાઉથી ગોઠવેલું, studied.
ગુહ્ય, ગુપ્ત, latent.

દ્વેષ, કપટ. malevolence.

ખુન્નસ, રીસ, ક્રોધ, anger.

સાહીત્ય, સામન, materials.

પીડીત, દુઃખી, afflicted, distressed.

(૧૪૩) વિરૂદ્ધ, સામો, opposed.

પ્રકૃતિ, તબીયત, constitution.

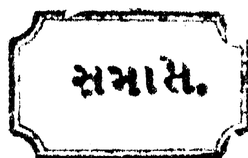
તકાજો, તકાદો, demanding urgently.

પ્રપંચ, કાવતરાં, tricks.

(૧૪૪) દેહ મુકવી, મરી જવું, to die.

સ્વસ્થતા, શાંતી, composure.

આસ્થા, ભાવ, હેત, zeal.

વારતાનાં તથા શાળોપયોગી નવાં પુસ્તકો

	રૂ.	આ.	પૈ.
દીલ ખુશ	૧	૪	૦
એ તે બૈરી	૧	૦	૦
પાક દામાન પાકુદન	૧	૦	૦
પંદે બોલ પરંગી, ભાગ ૧ લો....	૦	૮	૦
રમુજ સંગ્રહ	૦	૧૨	૦
હીરાની વીંટી ચાબુ વરનો તેમની હિકમતોએ કરેલો અજબ કુકાસ	૦	૪	૦
શોર્ટ સ્ટોરીઝ માંહેલા કઠણ શબ્દોના અર્થ	૦	૮	૦
સઘળી હાઈ સ્કુલોમાં ચાલતી જુદી જુદી અરીથમેટીક માંહેલા Simple and Compound Interest, and Discount, (with all their Parts) ના દાખલાઓનો તમામ રીત સુધાંનો મોટો સંગ્રહ.	૦	૬	૦
Gujarati Essays with appropriate English expressions (અંગ્રેજી સુધારવાનો ખરો રસ્તો.)	૦	૮	૦
ધોબીના કપડાંની ચોપડી (૬૦ પારસી પાગા લખાય એવી મજબુત બાંધણીની તથા જાડાં કાગળની સઘળી ખનરાક દુર કરે છે.)	૦	૪	૦